

Uchwała z dnia 2 marca 2005 r., III CZP 96/04

Sędzia SN Teresa Bielska-Sobkowicz (przewodniczący)

Sędzia SN Marian Kocon

Sędzia SN Hubert Wrzeszcz (sprawozdawca)

Sąd Najwyższy w sprawie postępowania upadłościowego z możliwością zawarcia układu P.B.P. i O. "R.", S.A. w R. na skutek zażalenia "E.-B.", sp. z o.o. w Z. na postanowienie sędziego komisarza w przedmiocie odrzucenia zażalenia wierzyciela "E.-B.", sp. z o.o. w Z. na postanowienie z dnia 25 sierpnia 2004 r. przy udziale nadzorcy sądowego – Bożeny N. po rozstrzygnięciu w Izbie Cywilnej na posiedzeniu jawnym w dniu 2 marca 2005 r., przy udziale prokuratora Prokuratury Krajowej Iwony Kaszczyszyn, zagadnienia prawnego przedstawionego przez Sąd Rejonowy w Rzeszowie postanowieniem z dnia 22 listopada 2004 r.:

"Czy na postanowienie sędziego-komisarza o odrzuceniu zażalenia przysługuje zażalenie?"

podjął uchwałę:

Na postanowienie sędziego-komisarza o odrzuceniu zażalenia na postanowienie, którego przedmiotem jest odmowa zwolnienia od kosztów sądowych, przysługuje zażalenie.

Uzasadnienie

Wierzyciel – na podstawie art. 257 § 2 ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. – Prawo upadłościowe i naprawcze (Dz.U. Nr 60, poz. 535 – dalej: "Pr.u.n.") – złożył ponownie sprzeciw na odmowę uznania wierzytelności wraz z wnioskiem o zwolnienie od kosztów sądowych. Sędzia-komisarz postanowieniem z dnia 3 sierpnia 2004 r. nie uwzględnił tego wniosku. Wierzyciel wniósł zażalenie, które sędzia-komisarz postanowieniem z dnia 25 sierpnia 2004 r. odrzucił i zarządził zwrot ponownie wniesionego sprzeciwu.

Sąd upadłościowy, rozpoznając zażalenie wierzyciela na postanowienie o odrzuceniu jego zażalenia na odmowę zwolnienia od kosztów sądowych, przedstawił przytoczone na wstępie zagadnienie prawne (art. 390 § 1 k.p.c. w związku z art. 222 ust. 1 i art. 229 Pr.u.n.).

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Rozstrzygnięcie przedstawionego zagadnienia prawnego sprowadza się do odpowiedzi na pytanie, czy o dopuszczalności zażalenia na postanowienie sędziego-komisarza o odrzuceniu zażalenia na postanowienie, którego przedmiotem jest odmowa zwolnienia od kosztów sądowych, rozstrzyga art. 222 ust. 1 Pr.u.n., czy – na podstawie odesłania wynikającego z art. 229 Pr.u.n. – art. 394 § 1 pkt 11 k.p.c.

Przepis art. 229 Pr.u.n. reguluje stosunek procesowego prawa upadłościowego do kodeksu postępowania cywilnego i odnosi się do tego etapu postępowania upadłościowego, który – według powszechnie uznawanej terminologii – określany jest mianem właściwego postępowania upadłościowego. Wspomnianą relację w fazie postępowania w przedmiocie ogłoszenia upadłości reguluje – identycznie – art. 35 Pr.u.n. Przytoczone przepisy są odpowiednikami art. 68 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. – Prawo upadłościowe (jedn. tekst: Dz.U. z 1991 r. Nr 118, poz. 512 ze zm. – dalej: "Pr.upadł."), który odnosił się jednak do obu etapów postępowania upadłościowego.

Z art. 229 Pr.u.n. wynika, że przepisy procesowe prawa upadłościowego nie normują wszystkich kwestii samodzielnie i wyczerpująco, przytoczony przepis stanowi bowiem, że do postępowania upadłościowego – w sprawach nieuregulowanych Prawem upadłościowym i naprawczym – stosuje się odpowiednio przepisy księgi pierwszej części pierwszej kodeksu postępowania cywilnego, z wyjątkiem przepisów o zawieszeniu i wznowieniu postępowania. Do właściwego postępowania upadłościowego – gdy dane zagadnienie nie jest w nim w ogóle uregulowane albo jest unormowane fragmentarycznie – znajdują więc odpowiednie zastosowanie przepisy o procesie. (...)

Wykładnia art. 222 ust. 1 Pr.u.n., należącego do przepisów procesowych prawa upadłościowego, dokonana w powiązaniu z art. 229 Pr.u.n. prowadzi do wniosku, że ma on zastosowanie do tych postanowień sędziego-komisarza, których przedmiotem są zagadnienia uregulowane przepisami postępowania upadłościowego. Nie odnosi się ona natomiast do postanowień rozstrzygających

kwestie unormowane w przepisach kodeksu postępowania cywilnego, które znajdują – na podstawie art. 229 Pr.u.n. – odpowiednie zastosowanie do postępowania upadłościowego.

Do tych postanowień sędziego-komisarza należy zaliczyć postanowienie o odrzuceniu zażalenia na odmowę zwolnienia od kosztów sądowych, kwestii stanowiącej przedmiot rozstrzygnięcia tego postanowienia nie regulują bowiem przepisy postępowania upadłościowego, normują ją natomiast przepisy kodeksu postępowania cywilnego (art. 394 § 1 pkt 11). Uzasadniona jest zatem teza, że na postanowienie sędziego-komisarza o odrzuceniu zażalenia na postanowienie, którego przedmiotem jest odmowa zwolnienia od kosztów sądowych, przysługuje zażalenie (art. 394 § 1 pkt 11 k.p.c. w związku z art. 229 Pr.u.n.).

Za takim kierunkiem wykładni przemawia uchwała z dnia 5 lutego 2004 r., III CZP 111/03 (OSNC 2005, nr 4, poz. 62), w której Sąd Najwyższy przyjął – na podstawie art. 394 § 1 pkt 11 k.p.c. w związku z art. 35 Pr.u.n. – że na zarządzenie przewodniczącego, którego przedmiotem jest zwrot wniosku o ogłoszenia upadłości, przysługuje zażalenie. Argumentu wspierającego wspomniany kierunek interpretacji dostarcza także wykładnia historyczna. Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 19 listopada 1993 r., II CRN 132/93 ("Radca Prawny" 1994, nr 3, s. 57) przyjął, że – zgodnie z art. 394 § 1 pkt 11 k.p.c. w związku z art. 68 Pr.upadł. – na postanowienie sądu o odrzuceniu zażalenia w postępowaniu upadłościowym przysługuje zażalenie.

Z przedstawionych powodów Sąd Najwyższy orzekł, jak w uchwale (art. 390 k.p.c.).